

Tillæg nr. 1 til
MILJØGODKENDELSE
af

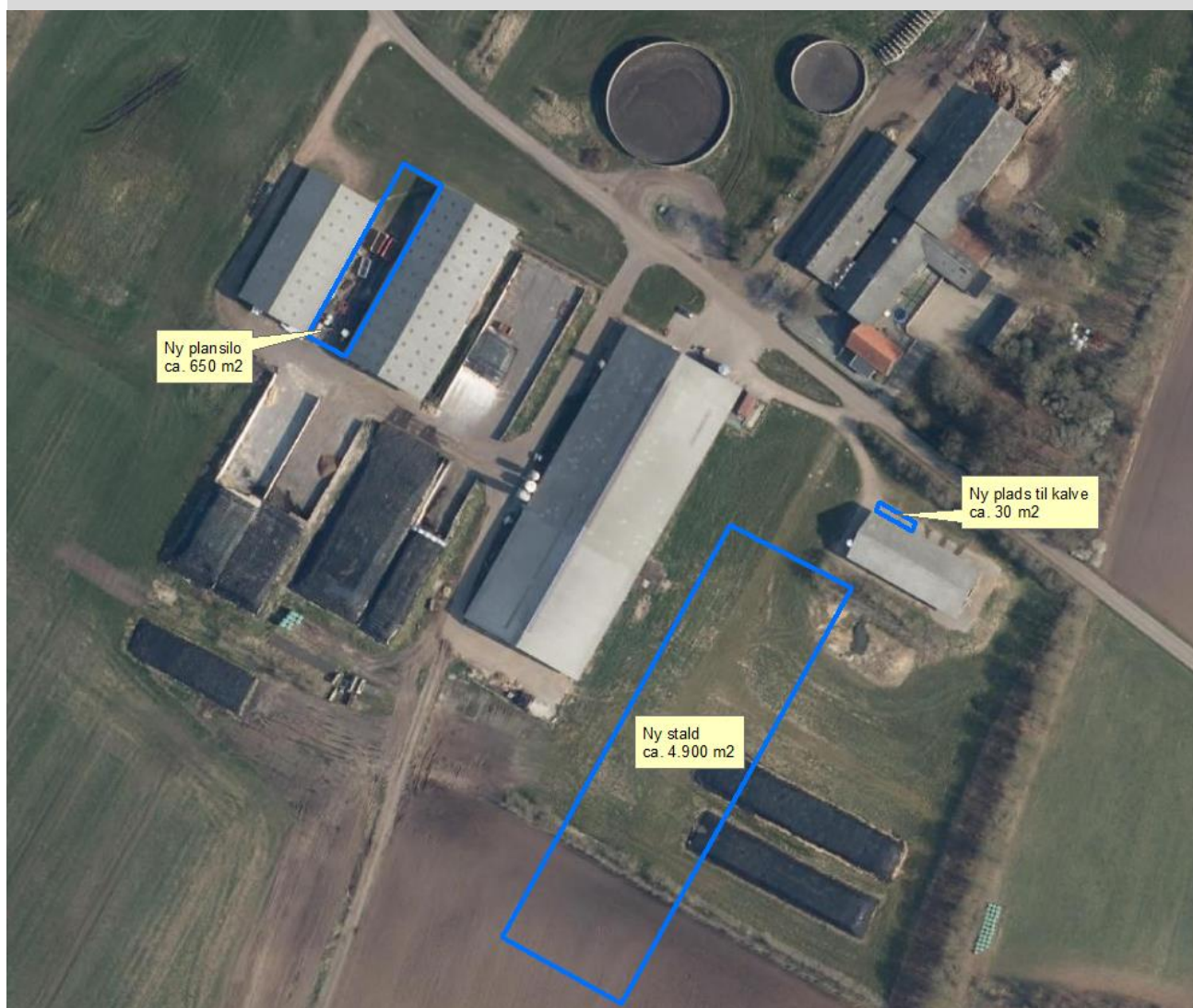
kvægbruget beliggende
Bolhedevej 14
6800 Varde

I henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov nr. 520
af 1. maj 2019
om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Varde
Kommune

UDKAST 11. maj 2022

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Jørgen Enevoldsen
Direkte tlf. 7994 7150
E-mail: jene@varde.dk

VARDE KOMMUNE

Erhvervscenteret - Landbrug
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 42248-22

Sagsnr. 22-2910

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD.....	6
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK	6
3	GODKENDELSE	7
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
3.2	SUPPLERENDE OPLYSNINGER.....	7
3.3	FORUDSÆTNINGER.....	7
4	VILKÅR FOR TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE	8
4.1	PRODUKTIONSAREALER OG OPBEVARINGSLAGRE	8
4.2	DRIFT OG INDRETNING	8
4.3	LANDSKABSINTERESSER	8
4.4	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG	8
4.5	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING	9
4.6	LUGT.....	9
4.7	STØJ OG VIBRATIONER	9
4.8	STØV	10
4.9	TIL- OG FRAKØRSEL.....	10
4.10	SKADEDYR.....	10
4.11	SPILDEVAND, OVERFLADEVAND OG RESTVAND	10
4.12	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER	11
4.13	LYS	11
4.14	UHELD OG RISICI	11
4.15	OPHØR.....	11
5	KLAGEVEJLEDNING (SENERE I PROCESSEN)	12
6	OFFENTLIGGØRELSE (SENERE I PROCESSEN)	13
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	14
7.1	BELIGGENHED.....	14
7.2	AFSTANDSKRAV	14
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ	15
7.4	SAMDRIFT	18
7.5	BIAKTIVITETER	18
7.6	INDRETNING	18
7.7	PRODUKTIONSAREALERS OG OPBEVARINGSLAGRES STØRRELSE.....	21
7.8	FORBRUG AF VAND OG ENERGI	23
7.9	AFFALD.....	23
7.10	OPLAG AF OLIE OG KEMIKALIER	24
7.11	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	24
7.12	ENSILAGE- OG FODEROPBEVARING.....	25
7.13	LUGT.....	26
7.14	STØJ OG RYSTELSER.....	27
7.15	STØV	29
7.16	SKADEDYR.....	29
7.17	DØDE DYR	29
7.18	LYS	29
7.19	TIL- OG FRAKØRSEL	30
7.20	SPILDEVAND	31
7.21	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	33
7.22	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET - AMMONIAK	34

7.23	PÅVIRKNING AF "BILAG IV ARTER"	38
7.24	BAT – AMMONIAK	39
7.25	SAMLET BAT-VURDERING	40
9	ALTERNATIVE MULIGHEDER	41
10	NABO- / PARTSHØRING	41
11	SAMLET VURDERING	41
	BILAG 1 – UDLEDNINGSTILLADELSE TIL TAGVAND / OVERFLADEVAND	42
	BILAG 2 – FÆRDIGMELDINGSSKEMA	43

1 Indledning

Dette **udkast** til tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbruget på Bolhedevej 14, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse **af udkast** til tillæg til miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår, som fremgår af afsnit 4.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse har været offentliggjort på Digital MiljøAdministration (DMA) www.dma.mst.dk fra den 25. marts til den 11. april 2022. (Idéfasen). Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger.

Varde Kommune har ikke modtaget henvendelser angående udvidelsen i idéfasen efter offentlig annoncering.

Udkast til afgørelse er sendt i parts-/nabohøring i 30 dage, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Der er sideløbende med nabo- / partshøring foretaget høring af offentligheden, ved at udkast til miljøgodkendelse sammen med ansøgning og miljøkonsekvensrapport er lagt på Varde Kommunes hjemmeside under "Høringer".

Udkast til afgørelse skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til, om det skal kunne realiseres.

Når høringsperioden er slut, vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles tillæg til miljøgodkendelse.

Copyright på kort: Geodatastyrelsen, SDFE, Hexagon, Varde Kommune.

2 Baggrund for tillæg til miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Ejer / Ansøger:	I/S van der Wijst, Bolhedevej 14, 6800 Varde, tlf. 21696817, luukwijst94@gmail.com
Kontaktperson:	Luuk van der Wijst, Bolhedevej 14, 6800 Varde, tlf. 21696817, luukwijst94@gmail.com
Husdyrbrugets navn og adresse:	Bolhedevej 14, 6800 Varde
Ejerlav og matrikel nr.:	Hostrup By, Øse 7b m.fl.
Virksomhedens art:	Kvægbrug
Ejendomsnummer:	5730113172
CHR-nummer:	47162
CVR-nummer:	38958631
Konsulent:	Lene Egtved Andersen, KHL, tlf. 76341788, lea@khl.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Er husdyrbruget et IE-brug:	Nej
Ansøgning:	Skema nr. 232647, version 2, indsendt den 25. april 2022.
Udkast i nabohøring:	11. maj 2022
Godkendelsesdato:	

2.2 Baggrund og historik

Husdyrbruget på Bolhedevej 14 fik den 3. december 2020 en miljøgodkendelse (MGK2020) i henholdt til § 16a i husdyrbrugloven.

I/S van der Wijst har nu søgt om et tillæg til MGK2020 på baggrund af et ønske om at udvide mælkeproduktionen på Bolhedevej 14, 6800 Varde.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 7. marts 2022.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Bolhedevej 14, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a i "Bekendtgørelse af lov nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v." herefter benævnt husdyrbrugloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne afgørelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt. Der skal også indhentes byggetilladelse, hvis en bygning ændrer anvendelse.

Henvendelse om afgørelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af denne afgørelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

I henhold til husdyrbruglovens § 59a bortfalder tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter det er meddelt. Hvis en del af tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

3.1 Beskrivelse af projektet

Ansøger ønsker at bygge en ny kostald på ca. 4.900 m², en ny plads til kalve på ca. 30 m² og en ny ensilageplansilo på ca. 650 m².

Der søges om produktionsarealer som det fremgår af tabel 1, og beliggende, som det fremgår af figur 3 og 5.

3.2 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idéfasen ved offentlig annoncering
- Interne høringer i Varde Kommune
- Nabohøring ved berørte naboer

3.3 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, og at den generelt gældende lovgivning overholdes.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 i husdyrbrugloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg:

4 Vilkår for tillæg til miljøgodkendelse

I forbindelse med sagsbehandlingen er vilkårene for MGK2020 gennemgået. Nedenstående vilkår er de vilkår, som samlet gælder for husdyrbruget.

4.1 Produktionsarealer og opbevaringslagre

- a. Husdyrbruget må maksimalt have produktionsarealer og arealer med gødningsopbevaring, som det fremgår af tabel 1, og beliggende, som det fremgår af figur 3 og 6.

4.2 Drift og indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, medmindre andet fremgår af afgørelsens vilkår.
- b. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte/andre der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.
- c. Ny plads til kalve (bygning 22, figur 3), må ikke etableres nærmere end 15 m fra vejkant.

Ensilageplansilo

- d. Senest 14 dage før etablering af ensilageplansilo skal du til Varde Kommune indsende følgende:
  - Dokumentation for at ensilageopbevaringsanlæggets bund og eventuelle sider opføres i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder styrke, tæthed og bestandighed.
  - Redegørelse for mure / randbelægning / hældning
  - Målfaste tegninger af ensilageopbevaringsanlægget med afløb og rørføring fra ensilageplansilo til opsamlingsbeholder
  - Dokumentation for at opsamlingsbeholder er udført af bestandige og tætte materialer, og er dimensioneret i forhold til kapaciteten.
- e. Senest 2 måneder efter at du har etableret ensilageplansiloen, skal du anmelde det til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR. (Skema til færdigmelding er vedhæftet).

4.3 Landskabsinteresser

- a. Placering, udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelsen i den miljøtekniske redegørelse.
- b. Bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.
- c. Læhegn/beplantninger, som på figur 2 er mærket med A skal bevares og vedligeholdes. Læhegn, som på figur 2 er mærket med B skal udvides med yderligere 2 rækker træer, bestående af hjemmehørende arter. Dette skal ske senest med udgangen af samme år, som ny stald etableres.

4.4 Ammoniakreducerende tiltag

- a. I hele bygning 23, se figur 3, skal der i alle gangarealer etableres faste, drænedede gulve med skraber. Dog kan der etableres velfærds-dybstrøelsesafsnit i den ene ende.
- b. Drænedede gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
- c. Drænedede gulve skal være udført med ajlefløb. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må i bygning 23 maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal, som ikke er dybstrøelse.

- d. Der skal hver dag på alle gangarealer foretages skrabninger hver anden time. Skraberens skal være forsynet med timer.
- e. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

- f. Enhver form for driftsstop af skrabere i bygning 23 skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- g. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop af skrabere i bygning 23, der har en varighed af mere end 3 dage.
- h. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberens er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.5 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Påfyldning af gylle til gyllevogn og lignende skal altid ske under opsyn.
- b. Sand, som har været brugt som strøelse i senge, kælvnings- og sygebokse m.m. skal efter endt brug behandles og opbevares som fast husdyrgødning på møddingsplads og skal overdækkes med vandtæt materiale. Alternativt kan sandet opbevares i en lukket og tæt container, der er placeret på et befæstet areal med afløb til gyllesystemet.

4.6 Lugt

- a. Hele husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
- b. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.7 Støj og vibrationer

- a. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjgrænser

- b. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.

- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor husdyranlægget f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt ovennævnte støjgrænser overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling – ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.8 Støv

- a. Drift af anlægget må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyranlægget.

4.9 Til- og frakørsel

- a. Der må ikke uden tilladelse fra Varde Kommune etableres flere til-/frakørselsveje fra husdyrbruget til Bolhedevej.

4.10 Skadedyr

- a. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- b. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.11 Spildevand, overfladevand og restvand

- a. Overfladevand fra befæstede arealer, som kan være forurenede med næringsstoffer, skal opsamles og udbringes i henhold til gældende regler.
- b. Tagbrønde og brønde i øvrigt indenfor en afstand på 15 meter fra stalde skal hæves minimum 10 cm over terræn, når de fører til dræn eller vandløb.
- c. Det areal, der udsprinkles restvand på, skal i m² være mindst lige så stort som det areal, der opsamles restvand fra.
- d. Der må ikke løbe restvand væk fra de arealer, det udsprinkles restvand på.
- e. Der må ikke være vandløb, grøfter, drænbrønde eller borer indenfor 15 m fra det område, hvor der udsprinkles restvand.
- f. Da opsamlingsbeholderen til restvand ikke overholder den dimensionering, som fremgår af byggeblad 103.09-05, skal der etableres en anordning, så restvandet i tilfælde af vandmættet/frosset jord kan pumpes i gyllebeholder/overføres med gyllevogn.

- g.** Overkant af opsamlingsbeholder til restvand skal være over niveau for opsamlingsarealet, så der ikke kan ske overløb.
- h.** Viser det sig at udsprinkling af restvand ikke overholder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen eller de stillede vilkår, skal anlægget udvides/ændres eller udsprinklingen skal helt stoppes.
- i.** Der må ikke fra bygning 15 og 23 udledes tagvand til dræn/nedsivning inden der foreligger en udledningstilladelser/nedsivningstilladelser, som omfatter alt tagvand fra husdyrbruget.

4.12 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- a.** Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.

4.13 Lys

- a.** Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for husdyrbruget.

4.14 Uheld og risici

- a.** Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forurening, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Erhvervscenteret, Varde Kommune (tlf.: 7994 6800).

4.15 Ophør

- a.** Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyranlægget skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning (senere i processen)

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrbrugloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du gøre det elektronisk og direkte til Miljø og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via <https://kpo.naevneneshus.dk>

Din klage skal være modtaget senest den **xx. XXXXXXXX 2022** (4 uger efter offentliggørelsen).

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på <https://kpo.naevneneshus.dk>

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nh@naevneneshus.dk eller tlf. 7240 5600.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse (senere i processen)

Offentliggørelse af afgørelsen sker på Digital MiljøAdministration <https://dma.mst.dk/> under "Offentliggørelser", den xx 2022.

På Varde Kommunes vegne den XXXX 2022

Jørgen Enevoldsen

Miljømedarbejder

Kopi sendt til: (senere i processen)

- Lene Egtved Andersen, KHL, e-mail: lea@khl.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv2, 1. sal, 6000 Kolding, e-mail: trsyd@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnvarde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk
- Arkvest, post@arkvest.dk

7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, landskab og kulturmiljø

7.1 Beliggenhed

Husdyrbruget ligger på adressen Bolhedevej 14, 6800 Varde, ca. 2,2 km øst for Nordenskov, som også er nærmeste byzone, se figur 1.

Der er ingen samlet bebyggelse nærmere end Nordenskov.

Nærmeste naboer uden landbrugspligt, Bolhedevej 16 og 18 er beliggende henholdsvis ca. 275 m og ca. 435 m fra husdyrbruget, se figur 1.

De nærmeste øvrige nabobeboelser er Bolhedevej 12, 13, 15, 17 og 19, se figur 1.

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til byzone og nærmeste naboer.

Varde Kommune vurderer at beliggenheden er tilstrækkeligt beskrevet.

7.2 Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrbrugloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er overholdt:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er ikke overholdt:

- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Offentlig vej

Afstandskravet på 15 m til offentlig vej er ikke overholdt for bygning 1a, 7, 14 og 15, se figur 3. Der er tale om eksisterende bygninger, som er blevet godkendt tidligere.

Varde Kommune stiller vilkår om, at bygning 22, se figur 3, ikke må etableres nærmere vejkant end 15 m.

Beboelse på samme ejendom

Afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom er ikke overholdt for bygning 2 og 4, se figur 3, som er ældre eksisterende bygninger. Bygning 4 skal fremadrettet ikke benyttes til dyrehold.

Naboskel

Afstandskravet på 30 m til naboskel er ikke overholdt for bygning 15, se figur 3. Der er i miljøgodkendelse fra 2010 givet dispensation, så bygningen kan opføres i en afstand af 29 m fra naboskel.

7.3 Landskab og kulturmiljø

I forbindelse med sagsbehandlingen er husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne i Varde Kommunes Kommuneplan 2021 samt andre udpegninger blevet gennemgået. Husdyrbrugets anlæg ligger **indenfor**

- Landzone
- Overgangslandskab
- Særligt værdifuldt landbrugsområde
- Skovrejsning
- Interesseområde for ler (delvist)

Af Kommuneplan 2021 for Varde Kommune fremgår det blandt andet, at

Anvendelse af reflekterende materialer i **det åbne land (Landzone)** skal søges begrænset og om nødvendigt afskærmes.

I **overgangslandskaber** skal nye bygninger, anlæg og beplantning, der visuelt vil opleves fra dal- eller kystlandskaber tilpasses landskabets karakter, særligt med hensyn til beplantning, placering, udformning og materialevalg.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** skal det sikres, at arealerne kan anvendes længst muligt til landbrugsmæssige formål før overgangen til anden anvendelse.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** med **skovrejsningsinteresser** har skovrejsning høj prioritet.

Indenfor **interesse- og graveområder for råstoffer** har råstofindvinding første prioritet i forhold til anden anvendelse.

Der er ingen beskyttede diger i nærheden af husdyrbruget.

Nybyggeriet sker udenfor beskyttelseslinje for fredede fortidsminder, å-beskyttelseslinje, sø-beskyttelseslinje, strand-beskyttelseslinje og skov-byggelinje.

Ansøger oplyser:

Ny kostald vil få et udvendigt mål på ca. 130 x 37 m og en højde på ca. 12 m. Gavle opføres i elementer med søsten og grønne stålplader i gavltrekanter. Siderne vil bestå dels af stålplader og dels gardiner. Taget vil være af grå eternit.

Terrænet i byggefeltet falder ca. 2 m mod syd og det vil være nødvendigt at regulere terrænet.

Der etableres et befæstet areal ved hver gavlende samt på vestsiden af kostalden.

Nye anlæg etableres i neutrale farver og i ikke reflekterende materialer og etableres i tilknytning til eksisterende anlæg. Det vurderes, at det ansøgte projekt vil kunne gennemføres uden at påvirke landskabet negativt.

Vurdering:

Ejendommen Bolhedevej 14 er beliggende i et landskab der jf. kommuneplanen er udpeget som både overgangslandskab og landbrugslandskab.

For overgangslandskaber gælder retningslinjerne:

19.03 Nye bygninger og anlæg, der visuelt vil opleves fra dal- eller kystlandskaber, skal tilpasses landskabets karakter, særligt med hensyn til beplantning, placering, udformning og materialevalg.

For åbne landbrugslandskaber gælder retningslinjerne:

19.10 Store tekniske anlæg, herunder store husdyrbrug med mere end 500 dyreenheder, skal tilpasses landskabets karakter.

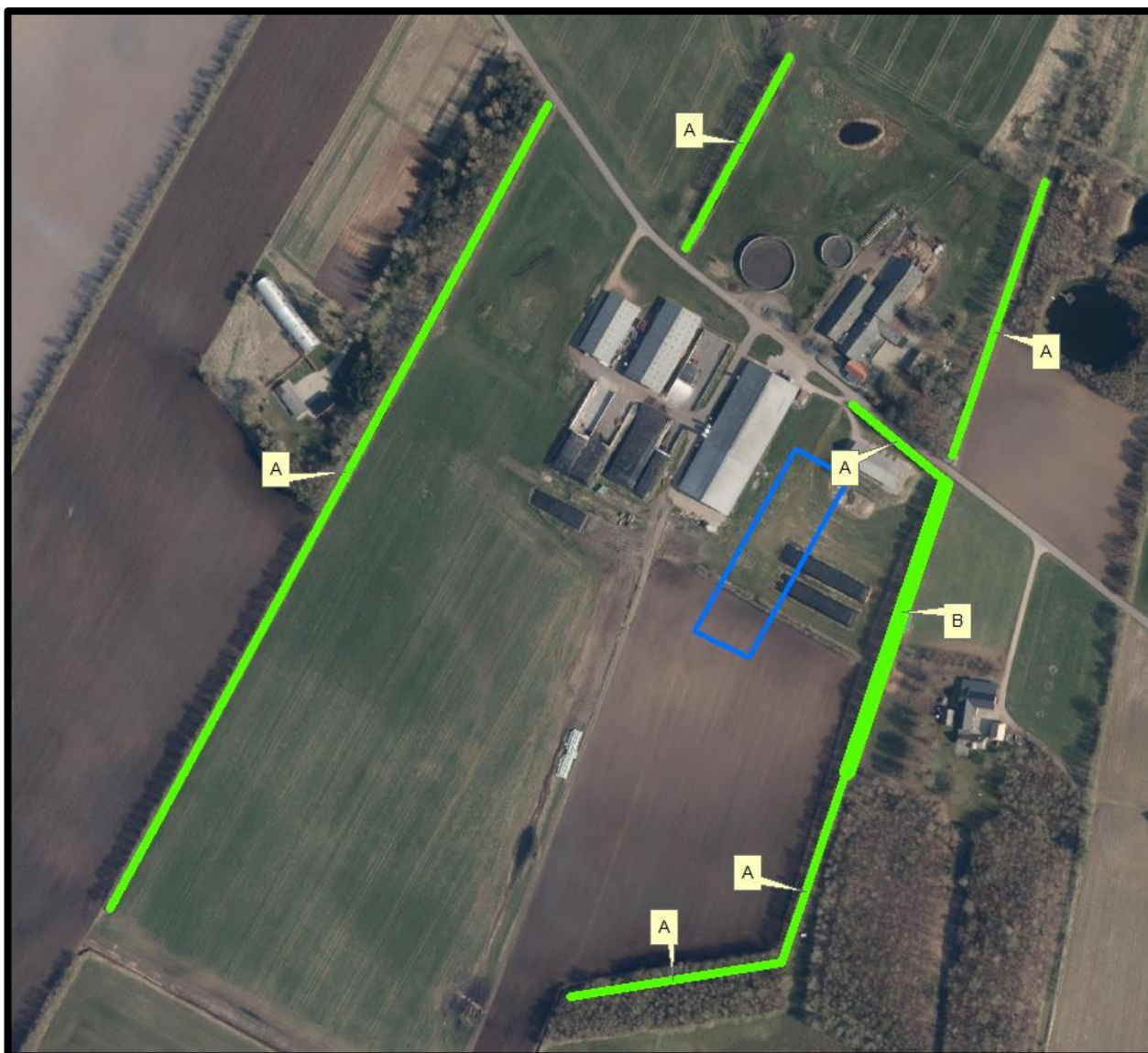
Ejendommen har en stor kompleksitet, bestående af store landbrugsbygninger, og vurderes som værende et stort tekniske anlæg. Desuden bemærkes det, at ejendommen ligger på et relativt fladt terræn, hvilket dæmper den visuelle eksponering imod det omkringliggende landskab.

I forhold til at tilpasse bygningerne landskabets karakter, jf. Kommuneplanen, vurderes det med udvidelsen af ejendommen nødvendigt at bevare proportionalitet i landskabet. Læhegn, træerækker eller -grupper kan her bruges til at afskærme og/eller skabe et grønt volumen, som kan yde rumlig støtte til bygningsanlægget.

På baggrund af ovenstående vurderes det nødvendigt at stille vilkår om at eksisterende læhegn/beplantninger (A) bevares og vedligeholdes, se figur 2.

Endvidere stilles der vilkår om at et eksisterende læhegn udvides med yderligere 2 rækker træer (B), se figur 2.

Figur 2. Vilkår til beplantning af landskabshensyn

Varde Kommune vurderer at

- alle nybyggerierne er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugsdriften
- udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2021 for Varde Kommune
- det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed
- de nye driftsbygninger, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet, samt at det ikke vil få indflydelse på det udpegede kulturmiljø
- at udvidelsen, og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Varde Kommune stiller af hensyn til landskabsinteresser vilkår om at bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.

Husdyrhold og drift

7.4 Samdrift

Ansøger oplyser:

Ansøges driver ikke andre husdyrbrug, så der er ikke produktionsmæssig sammenhæng med andre ejendomme.

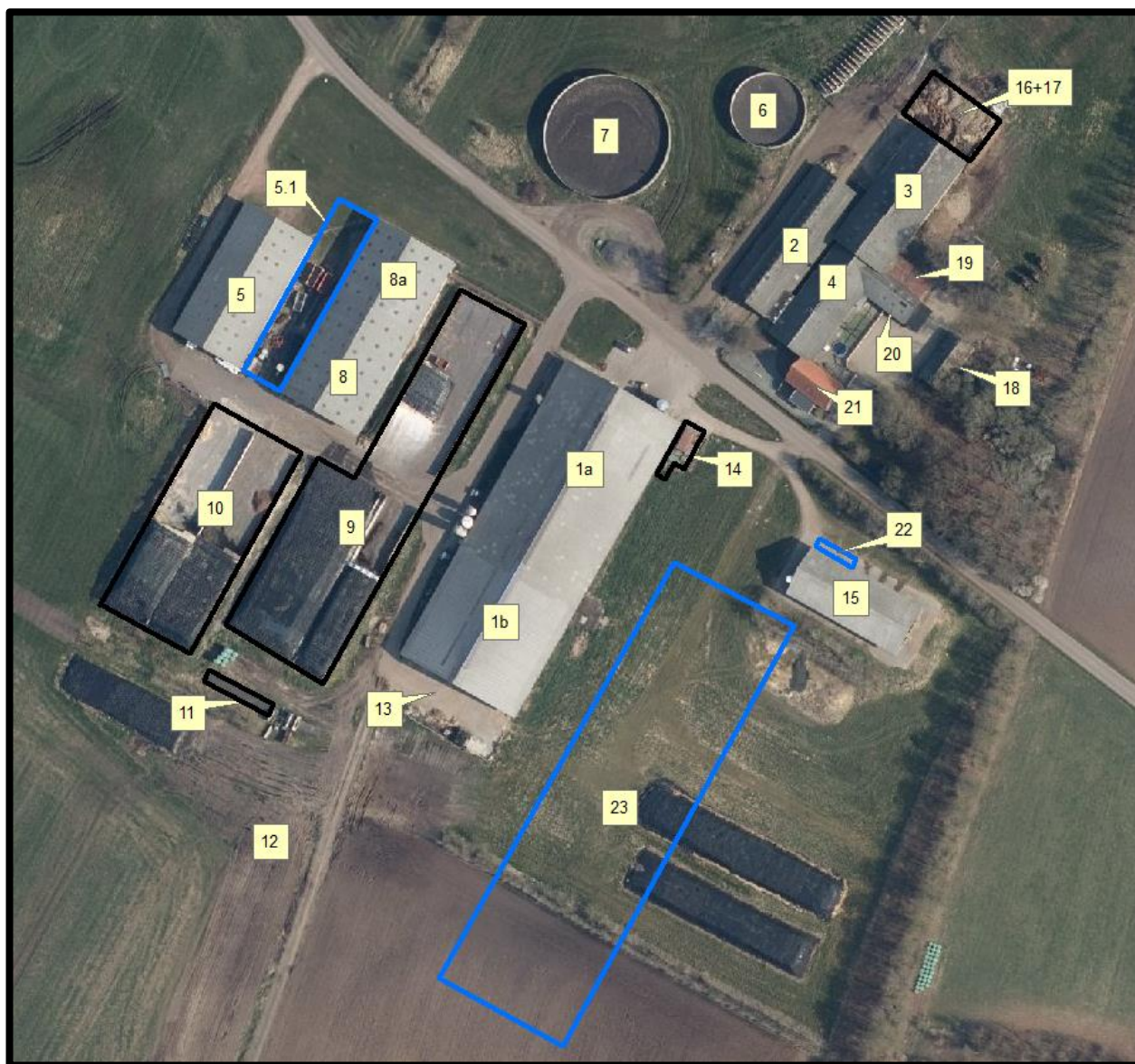
7.5 Biaktiviteter

Ansøger oplyser at:

Der er ingen biaktiviteter på husdyrbruget.

7.6 Indretning

Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af figur 3.

Figur 3. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

Udvidelsen af husdyrbruget sker ved at der etableres en ny kostald (bygning 23), en ny plads til kalve (bygning 22 og en ny ensilageplansilo (bygning 5.1).

Bygning 1a + 1b

Eksisterende kostald. Den nordlige del af stalden (bygning 1a) er bygget i 2003, og den sydligste del af stalden (bygning 1b) bygget i 2010. Malkestalden vil blive nedlagt og arealet vil blive inddraget som produktionsareal, svarende til ca. 160 kvm med dybstrøelse.

Bygning 2

Eksisterende ungdyrstald.

Bygning 3

Eksisterende ungdyrstald.

Bygning 4

Eksisterende ungdyrstald. Stalden tages ud af drift i ansøgt drift.

Bygning 5

Eksisterende maskinhus.

Bygning 5.1

Ny plansilo på 12 x 55 m.

Bygning 6

Eksisterende gyllebeholder på 1.200 m³ fra 1988.

Bygning 7

Eksisterende gyllebeholder på 4.000 m³ fra 2006.

Bygning 8

Eksisterende foderlade (bygning 8) og dybstrøelse (bygning 8a). Se nærmere placering af dybstrøelsesarealet i figur 5.

Bygning 9

Eksisterende plansiloer på samlet ca. 2.800 m², fordelt på et afsnit bestående af to plansiloer mod nord, og et afsnit bestående af tre plansiloer mod syd. Der er bagmur i alle siloer. Arealet mellem de to siloafsnit er et befæstet areal, hvorfra restvandet opsamles og ledes til restvandbeholderen beliggende mod syd og udsprinkles. Der er tidligere godkendt en udvidelse af siloerne, som dog endnu ikke er gennemført.

Bygning 10

Eksisterende plansiloer, samlet ca. 2.120 m² godkendt i 2010. Restvandet opsamles og ledes til restvandbeholderen beliggende mod syd og udsprinkles.

Bygning 11

Beholder på ca. 120 m³ til opsamling af restvand og overfladevand fra ensilagepladsen. Restvandet udsprinkles på marken.

Bygning 12

Udsprinklingsområde.

Bygning 13

Befæstet areal hvorfra overfladevand nedsiver langs kanterne.

Bygning 14

Eksisterende befæstet plads. I 8 års drift var det en kalveplads til kalvehytter.

Bygning 15

Eksisterende kalvestald.

Bygning 16+17

Eksisterende møddingsplads på 211 m² med afløb til gyllesystem.

Bygning 18

Eksisterende lade.

Bygning 19

Eksisterende stald som ikke er i anvendelse.

Bygning 20

Garage.

Bygning 21

Beboelse.

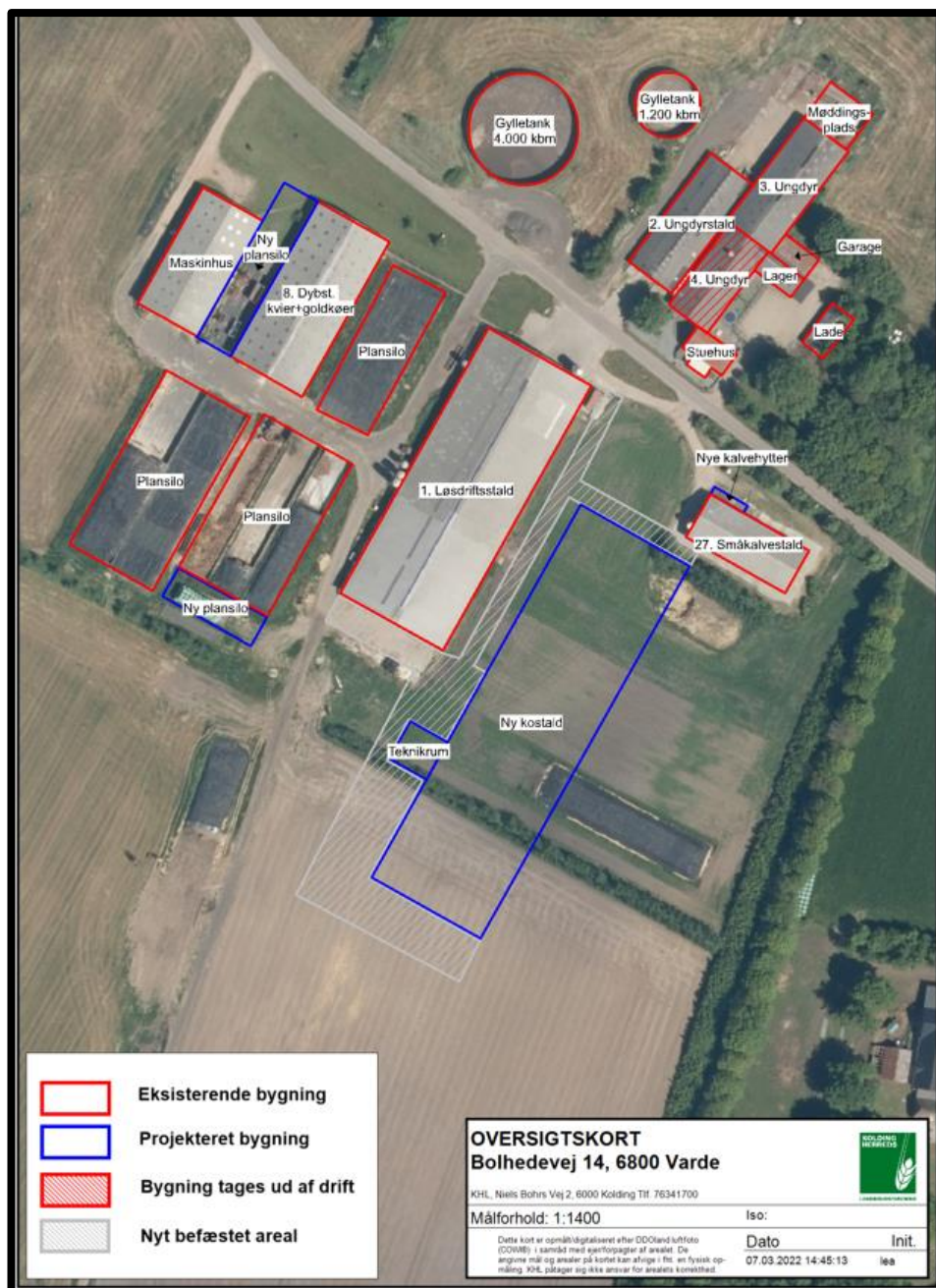
Bygning 22

Ny plads til fælleshytter til kalve på 30 m².

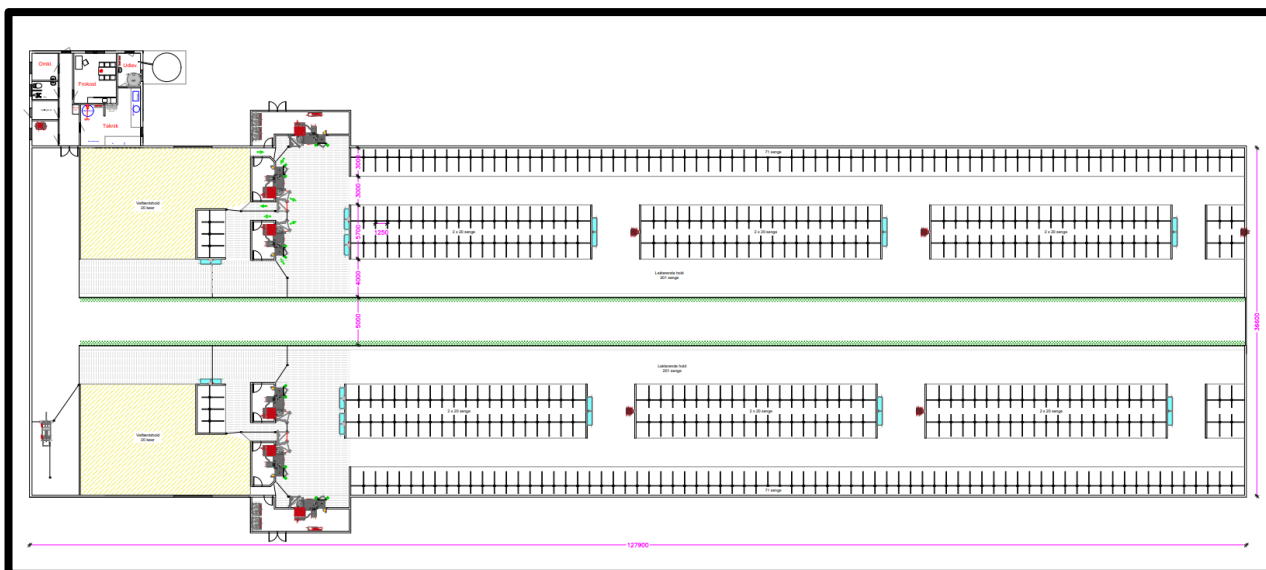
Bygning 23

Ny kostald på ca. 4.900 m². Der foreligger ikke endelige tegninger af stalden endnu. Der planlægges at langt størstedelen af stalden etableres med drænet gulv og at der i mindre dele af stalden etableres velfærdsområde med dybstrøelse, se figur 5. Ammoniakfordampningen fra et drænet gulv er 0,89 kg/m² og fra dybstrøelse 0,84 kg/m². At hele stalden i ansøgningen er angivet med drænet gulv, er således worst case. Der er også et område i forbindelse med robotterne, som etableres med spaltegulv.

Varde Kommune stiller vilkår om at stalden skal etableres med drænet gulv med ajleafløb, men giver også mulighed for at der kan etableres områder med dybstrøelse i den ene ende. Området med drænet gulv og spaltegulv må samlet set maksimalt have et lysningsareal på 5 %.

Figur 4. Oversigtskort.

Figur 5. Mulig indretning af ny stald.

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af denne miljøtekniske beskrivelse.

7.7 Produktionsarealers og opbevaringslagres størrelse

I tabel 1 ses produktionsarealets og opbevaringslagres størrelse for 8 år siden, som nuværende drift og som ansøgt drift.

Bygning	Staldsystem / type af opbevaringsanlæg	Dyre-type / gødningstype, ansøgt drift	8 årsdrift, m ²	Nudrift, m ²	Ansøgt, m ²
1	Dybstrøelse	Alle kvæg	179	179	179
1	Sengestald m spalter (bagskyl, ringkanal)	Alle kvæg	1.902	1.902	1.902
1	Dybstrøelse	Alle kvæg			160
2	Sengestald m spalter (bagskyl, ringkanal)	Alle kvæg	334	334	334
3	Dybstrøelse	Alle kvæg	198	198	198
3	Sengestald m spalter (bagskyl, ringkanal)	Alle kvæg	194	194	194
4	Dybstrøelse	Alle kvæg	60	60	
4	Sengestald m spalter (bagskyl, ringkanal)	Alle kvæg	78	78	
8a	Dybstrøelse	Alle kvæg		563	563
14	Dybstrøelse	Kalve (u 6 mdr.)	60		
15	Dybstrøelse	Kalve (u 6 mdr.)		252	252
22	Dybstrøelse	Kalve (u 6 mdr.)			30
23	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Malkekøer, kvier og stude			4.050
I alt			3.005	3.760	7.862
6	Gyllebeholder	Flydende	319	319	319
7	Gyllebeholder	Flydende	910	910	910
16+17	Møddingsplads	Fast	304	304	304
I alt			1.533	1.533	1.533

Tabel 1. Produktionsarealers og opbevaringslagres størrelse.

Ansøger oplyser, at produktionsarealerne er opgjort ud fra fysisk opmåling foretaget af KHL i samarbejde med ansøger samt på baggrund af mål angivet på byggetegninger.

Der vil kun være malkeroboter i den nye stald. Der vil blive etableret en drivgang mellem de to stalde, men det er planen at den eksisterende løsdriftstald skal bruges til opstaldning af dyr der ikke skal malkes, så drivgangen vil kun blive brugt ifm. at der skal flyttes dyr imellem de to stalde. Den er derfor ikke medtaget i produktionsarealet.

Nakkebomsarealerne er ikke medregnet i produktionsarealet.

Produktionsarealets størrelse for 8 år siden blev godkendt i § 12 miljøgodkendelse fra den 30. september 2010.

Produktionsarealets størrelse i nudriften er godkendt i MGK2020.

Varde Kommune vurderer at produktionsarealet er tilstrækkeligt beskrevet.

Figur 6. Placering af produktionsareal og areal til opbevaring af husdyrgødning.

7.8 Forbrug af vand og energi

Ansøger har oplyst følgende:

Ejendommen er tilsluttet Nordenskov Vandværk. Største forbrugsposter er drikkevand til dyrene samt vand til vask af malkeanlæg. Der føres kontrol med vandforbruget og der anvendes vandbesparende teknologier i forbindelse med vask af malkeanlæg.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	Ca. 220.000 kWh	Ca. 300.000 kWh
Dieselolie	Ca. 15.000 l	Ca. 17.500 l
Vandforbrug	Ca. 18.000 kbm	Anslået 20.000 kbm

Tabel 2. Skønnet vand- og energiforbrug

Der anvendes primært el til malkeanlæg, mælkekøling og markvanding samt til belysning i staldene. Som følge af, at der kommer et større produktionsareal i ansøgt drift, vil energiforbruget stige forholdsmæssigt.

Der anvendes lavenergi teknologi til malkeanlæg og mælkekøling.

Det vurderes, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

Varde Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget er tilstrækkeligt beskrevet.

7.9 Affald

Ansøger oplyser følgende:

Virksomheden følger affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelsesloven samt Varde Kommunes affaldsregulativ for erhvervsvirksomheder. Affald fra virksomheden omfatter primært plast fra overdækning, pap og papiremballager, diverse emballage fra tilskudsfordermidler og hjælpestoffer. Ligeledes jern og metal skrot og i mindre omfang olie og malingsrester mv.

Miljøfarligt affald afleveres til kommunal modtageplads (mindre mængder af olierester, maling, trykimprægneret træ mv).

Rene fraktioner af genbrugeligt papir, pap, plast og glas afleveres på kommunal modtageplads.

Jern og metalskrot afhentes af privat modtagevirksomhed.

Restaffald afhentes af privat renovatør, Brians Renovation, ca. hver anden uge.

Olierester/spildolie forekommer kun i begrænset omfang, da service på traktorer foregår på værksted. Evt. aflevering sker til den kommunale modtageplads.

Evt. medicinrester afleveres til dyrlæge.

Opbevaring af gylle sker i godkendte gylletanke. Gylletankene inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Begge gylletanke er beliggende i risikoområde og der udføres løbende 5 års beholderkontrol. Beholderne tømmes med selvsugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

En del af dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen ind til udspreddning. Der opbevares også dybstrøelse i markstak, hvis der er behov for det. Møddingspladsen overholder krav til opbevaring og der er afløb til gyllesystemet, så der vil ikke være risiko for forurening af vandmiljøet.

Der sker ikke ændringer med hensyn til opbevaring, håndtering eller bortskaffelse af affald. Samlet vurderes det, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Husdyrbruget er omfattet af Varde Kommunes til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

Varde Kommune gør opmærksom på at afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1459 af 7. december 2015 om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

Ønskes der afleveret affald på kommunal genbrugsplads, skal husdyrbruget være tilmeldt genbrugsordning for erhverv.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at fast affald, olie og kemikalier opbevares, håndteres og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.10 Oplag af olie og kemikalier

Ansøger oplyser følgende:

Der anvendes dieselolie til drift af landbrugsmaskiner. Opbevaring sker i en typegodkendt tank på 2.500 l, som står på betonbund i hjørnet mellem stald 2 og 3. Placering i hjørne forbygger påkørsel ved uheld.

Sprøjtning af afgrøder foretages af maskinstation og der opbevares derfor ikke plantebeskyttelsesmidler på ejendommen.

I malke- og tankrum opbevares sæbe og desinfektionsmidler til rengøring af malkeudstyr. Herfra er der afløb til gyllesystemet.

Opbevaring af olie og rengøringsmidler ændres ikke ved det ansøgte projekt. Det vurderes, at olie mv. opbevares på forsvarlig vis, så der ikke opstår risiko for forurening af jord, vand og luft.

Varde Kommune gør opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i en typegodkendt beholder på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at diesel- og fyringsolie opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.11 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Ansøger oplyser følgende:

Der produceres både gylle og dybstrøelse på ejendommen. På ejendommen findes to gylletanke samt en møddingsplads. Dybstrøelse opbevares på møddingsplads samt i perioder i markstak.

Ejendommens eksisterende gylleopbevaringsanlæg ændres ikke i det ansøgte og den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen er på 5.200 m³ eksklusive kapacitet i fortank og i gyllekanaler.

Herudover lejes der ekstern opbevaringskapacitet, så den samlede opbevaringskapacitet vil være tilstrækkelig til at sikre 9 mdr. opbevaringskapacitet, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Da der af ansøgningen ikke fremgår nogen besætningsstørrelse, men udelukkende produktionsarealer i staldene, er det ikke muligt at udregne en præcis produktion af flydende og fast husdyrgødning.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion.

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 5.200 m³. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 3.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Byggeår / 10 års beholderkontrol
Gylletank 1	1.200	1.200	1988 / 2020
Gylletank 2	4.000	4.000	2006 / 2017
I alt	5.200	5.200	

Tabel 3. Husdyrbrugets opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads og som kompost i markstak. På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til dybstrøelse på ca. 300 m³.

Når det gælder opbevaring af kompost i markstak, gælder reglerne i Miljøstyrelsens "Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke samt overdækning af fast gødning".

Varde Kommune henstiller til at eventuelle markstakke placeres med størst mulig afstand til nabobeboelser.

Varde Kommune vurderer, at produktion og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning.

7.12 Ensilage- og foderopbevaring

Ansøger oplyser følgende:

Foderet består som i nudriften primært af græs og majsensilage, samt indkøbt kraftfoder. Indkøbt foder opbevares i kraftfodersilo og i lade. Grovfoder hovedsageligt i ensilagesiloer og enkelte gange i markstakke.

Der fodres efter foderplan som udarbejdes af kvægbrugskonsulent. Derved sikres det, at det altid er den nyeste viden, som ligger til grund for foderplanen.

Foderplanen afstemmes løbende således, at fodermængden tilpasses køernes aktuelle ydelse. Ligeledes foretages der løbende kvalitetsmålinger fra mejeriet, herunder af mælkens ureaindhold. Derved sikres det, at køerne ikke er overforsynet med protein. Der tages foderanalyser af grovfoderet med henblik på konstatering af fosfor- og proteinindhold i foderet. Foranstaltningerne sikrer, at der ikke udskilles unødige næringsstoffer i gyllen.

Det vurderes, at de tiltag, der praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder og ensilage er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne, samt at BAT bliver opfyldt i forhold til fodring.

I henhold til lovgivningen må ikke-saftgivende ensilage opbevares i markstak.

Markstakke med ensilage skal altid som minimum overholde afstandskravene, som fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 5.

Varde Kommune anbefaler endvidere at markstakke placeres under hensyntagen til naboer, så de placeres så langt væk fra nabobeboelser som muligt.

Varde Kommune vurderer at opbevaring af ensilage og foder er tilstrækkeligt beskrevet, og at ensilage og foder opbevares miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.13 Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ved beregning af geneafstanden for lugt indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Ved én anden ejendom med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 10 %.

Ved to eller flere andre ejendomme med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 20 %.

Ifølge beregningerne udført i *husdyrgodkendelse.dk* vil geneafstanden i forhold til byzone være 854 meter, samlet bebyggelse 569 meter og enkeltbolig 207 meter. Genekriterierne er overholdt, se tabel 4.

Ved lugtberegning regnes fra midten af de enkelte stalde. Derfor er afstanden i tabel 4 anderledes end i figur 1.

Samlet resultat af lugtberegning ? i						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Bolhedevej 12	0	NY	211,8	207,9	386,3	Ja
 Bolhedevej 16	0	NY	211,8	211,8	415,9	Ja
 Vrenderupvej 47	0	NY	633,3	569,9	2879	Ja
 Hostrup By, Øse	0	NY	854,9	854,9	2368,7	Ja

Tabel 4. Beregnet geneafstand fra husdyrbruget efter planlagt udvidelse

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Der skal i henhold til gældende lovgivning være et tæt flydelag på gyllebeholderne. Møddinger skal i henhold til gældende lovgivning være overdækket med plastik eller kompostdug. Udbringning af husdyrgødning skal ske i henhold til de gældende regler.

Varde Kommune vurderer samlet, at lugt fra husdyrbrugets produktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres af omgivelserne.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.14 Støj og rystelser

Ansøger oplyser følgende:

Husdyrbrugets støjkloder er malkeanlæg, foderblanding, gyllepumpe, kompressor samt den daglige brug af traktor og transporter til/fra ejendommen samt kørsel med markmaskiner.

I tabel 5 er de væsentligste støjkloder beskrevet med angivelse af omfang. Der er angivet daglige og årlige driftsperioder under normale forhold. Støjklodernes omfang og driftsperiode er angivet for både nudrift samt ansøgt drift.

Herudover vil der være sæsonarbejder, særligt udkørsel af gylle 4-5 gange årlig og høst og ensilering af afgrøder. Sæsonaktiviteter er meget vejrafhængige, og for ensilering er kvaliteten af afgrøden helt afhængig af rettidigt høsttidspunkt, hvorfor der køres intensivt mens aktiviteten står på. Der tilstræbes at der køres primært i dag og aften timer, men kørsel i de sene aften timer kan i få dage om året være nødvendigt pga. vejrliget for at få afsluttet aktiviteten og sikre rettidig bjærgning af afgrøden. Ved at køre intensivt sikres at aktiviteten kun pågår over et kortere tidsrum og at så få dage som muligt berøres.

Tiltag for minimering af støjgener for omboende:

Blanding af foder foregår på betonpladsen mellem kostalden, ladebygningerne og plansiloerne. Bygningerne vurderes af have en afskærmende virkning for udbredelse af støj. Foderblanding foregår primært i dagtimerne om morgenen. Støj fra malke- og køleanlæg til mælk er placeret ved kostaldens nordlige ende og vender ud mod vejen og egen bolig. Minimering af støjgener handler således primært om hensynsfuld adfærd og at støjende aktiviteter videst muligt søges afviklet i dagtimerne på hverdage, men i fht daglige rutiner omkring fodring og malkning vil det ikke kunne undgås at der vil forekomme støj i perioderne hvor der malkes og fodres. Der tørres ikke korn el. lign. på ejendommen,

Støjkilde	Belastning (nudrift) Driftsperiode	Belastning (nudrift) Driftsperiode	Belastning (ansøgt) Driftsperiode	Belastning (ansøgt) Driftsperiode
Malkning og vask af anlæg	2 gange dagligt	Kl. 3.30-8.00 Kl. 16-20.00 I alt 7 timer/døgn	Der indsættes malkerobotter	-
Levering af råvarer	Ca. 2-3 gange pr. måned	I dagtimerne. Ca. ½ time/gang	Uændret	Ca. 45 min/gang
Pumpning af gylle	Ca. 1 gang om ugen	Ca. 30-60 min. /gang. I dagtimerne	Uændret	Ca. 45-75 min. /gang. I dagtimerne
Foderblanding og udfodring	Dagligt	Ca. 2-2,5 t pr. gang, ml. kl. 6-9.	Uændret	Ca. 2,25-2,75 t pr. gang, ml. kl. 6-9.
Afhentning af mælk	Hver 2. dag	15 min./gang. Kan forekomme hele døgnet	Uændret	Ca. 20 min./gang. Kan forekomme hele døgnet
Levering af dyr	Ca. 2-3 gange pr. måned	Ca. 15-30 min./gang Ca. ml kl. 4-6	Uændret	Uændret

Tabel 5 Støjkloder samt driftstid for støjkloder.

Det vurderes, at støjbilledet fra ejendommen ikke vil ændres væsentligt og forventes forsat ikke at blive et problem for de omkringboende. Der har ikke tidligere været klager over støj. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

Figur 7. Indretning

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne afgørelse.

I orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9 1997 fremgår foreslåede grænser for vibrationer i det eksterne miljø.

Varde Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige støj- og rystelsesgener for omgivelserne.

Varde Kommune stiller dog generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser, og at der om nødvendigt kan kræves dokumentation for at støjgrænserne er overholdt.

7.15 Støv

Ansøger oplyser følgende:

Støvgener vil kunne forekomme ved intern kørsel med landbrugsmaskiner og lastvogne til og fra ejendommen. Ligeledes kan der forekomme støvgener ved håndtering af foder og halm. Der er dog så langt til de nærmeste nabobeboelser, at afstanden i sig selv betyder at støvgener ikke vil kunne forekomme. Både råvarer og halm opbevares inden døre i foder og halmlade, hvorfor støvgener ved håndtering af foder vurderes at være minimale.

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at produktionen forsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

For at begrænse støvgener henviser Varde Kommune til god landmandspraksis. Blandt andet at al transport til og fra husdyrbruget bør forgå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Varde Kommune vurderer, at der som følge af udvidelsen ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at drift af anlægget ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbruget.

7.16 Skadedyr

Ansøger oplyser følgende:

Der vil på ejendommen forsat blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Til bekæmpelse af fluer anvendes rovfluer og smøremidler.

Ved konstatering af rotter kontaktes kommunen.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

Varde Kommune vurderer, at der udføres tilstrækkelig forebyggende bekæmpelse. Dog fastsættes vilkår til opbevaring af foder og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjer angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.17 Døde dyr

Ansøger oplyser følgende:

Døde dyr afhentes af DAKA. Afhentning af døde dyr sker efter behov og med dags varsel.

Døde dyr placeres på betonplads vest for stald 2, hvor de overdækkes med kadaverkappe.

Opbevaring af døde dyr er reguleret af Fødevarestyrelsens "Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr". Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at døde dyr opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.18 Lys

Ansøger oplyser følgende:

Der er natlys i stalden i tidsrummet fra kl. 22.00-03.30. I løsdriftsstaldene er lyset kun tændt i dagtimerne, hvis dagslyset ikke dækker behovet samt omkring malketidspunkter og ved tilsyn af dyr.

Om natten er belysningen sænket til vågeblus. I kalvestaldene er lyset kun tændt i dagtimerne efter behov.

Der er bevægelsessensor på udvendig belysning ved kostalden.

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med husdyrbrugets belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må medføre væsentlige lysgener udenfor husdyrbruget.

7.19 Til- og frakørsel

Ansøger oplyser følgende:

Miljøgodkendelsen vurderer og regulerer primært de dele af transporter som vedrører de benyttede til og frakørsler på ejendommen, mens landbrugsrelaterede kørsler på offentlig vej reguleres af færdselsloven og politiet. Ejendommens driftsbygninger er beliggende op til, og på begge sider direkte ud til Bolhedevej. Der er udkørsler på både sydsiden og norsiden af vejen. Der er ikke nabobeboelser beliggende ved nogen af udkørslerne og der er gode oversigtsforhold ved vejen.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der været et øget transportbehov til og fra husdyrbruget. Antallet af transporter før og efter udvidelse fremgår af tabel 6 nedenfor.

Transport af	Nudrift/år	Ansøgt drift/år
Intern transport af foder	2-3 gange dagligt	Uændret
Afhentning af mælk	Hver anden dag	Uændret
Levering af foder/råvarer	Ca. 2-3 gange pr. måned	Uændret
Levende dyr	Ca. 2-3 gange pr. måned	Uændret
Døde dyr	Ca. 1 gang ugentlig	Uændret
Gylletransporter	Ca. 3 læs pr. uge fra dec-maj (transport m. lastbil til tanke på andre ejendomme)	Ca. 4 læs pr. uge fra dec-maj
Dieselolie og hjælpestoffer	Ca. 1 gang hver anden måned	Uændret
Affald	Ca. 1 gang pr. måned	Uændret
Husdyrgødning	Ca. 450-500 transporter pr. år. Hovedsageligt i forårsperioden	Ca. 500-550 transporter pr. år. Hovedsageligt i forårsperioden
Grovfoder	Ca. 600-700 transporter pr. år. aktiviteten foregår i perioder over 1-2 dage fra maj-oktober.	Ca. 650-750 transporter pr. år. aktiviteten foregår i perioder over 1-2 dage fra maj-oktober.
I alt	Ca. 2.700 transporter	Ca. 2.830 transporter

Tabel 6: Det skønnede antal transporter.

Da der ikke er beboelser tæt på ejendommen, vil evt. gener fra transporter primært stamme fra almindeligt markarbejde samt fra kørsel på offentlig vej, som ikke reguleres med denne miljøgodkendelse.

I forhold til sæsonbetingede transporter og arbejder tilstræbes at der køres intensivt i den periode hvor aktiviteten pågår, idet det minimerer det berørte tidsrum / antal dag hvor evt. gener vil kunne forekomme, herunder også risiko for at der trækkes jord ud på vejene mv. Vejene ryddes for evt. jord umiddelbart efter arbejdets ophør. Udvidelse af plansiloanlægget vil minimere behovet for brug af markstakke – dvs. transporter relateret hertil og risiko for gener med jord på vejen, vil blive reduceret.

Selv om husdyrbruget udvides/ændres, forventes antallet af transporter til og fra ejendommen ikke at stige væsentligt, da der i de fleste tilfælde vil medbringes større mængder pr. transport. Der er hovedsageligt antallet af transporter med husdyrgødning og foder der forventes at stige. Samlet forventes antallet af transporter at stige med ca. 5 % ift. det niveau der er i dag.

Det øgede antal transporter vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

Antallet af transporter forventes som følge af udvidelsen at stige med 130 kørsler årligt - svarende til en stigning på 5 %. De fleste af disse transporter er med gylle / hjemtransport af afgrøder og derfor vil belastningen af det øgede antal transporter være begrænset til en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og ensilering.

Der findes en række til-/frakørselsveje fra husdyrbruget til Bolhedevej. Varde Kommune tager med dette tillæg til miljøgodkendelse ikke stilling til hvorvidt Varde Kommune har givet godkendelse til dem alle.

Figur 8. Til- og frakørselsforhold på husdyrbruget

Varde Kommune vurderer, at stigningen i antal transporter og at til- og frakørsel til husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

7.20 Spildevand

Ansøger oplyser følgende:

Årlige mængder og sammensætning er som følger:

Vaskevand: fra malkestald og mælkerum mv: ca. 1.200-1.500 kbm ledes til gyllesystemet.

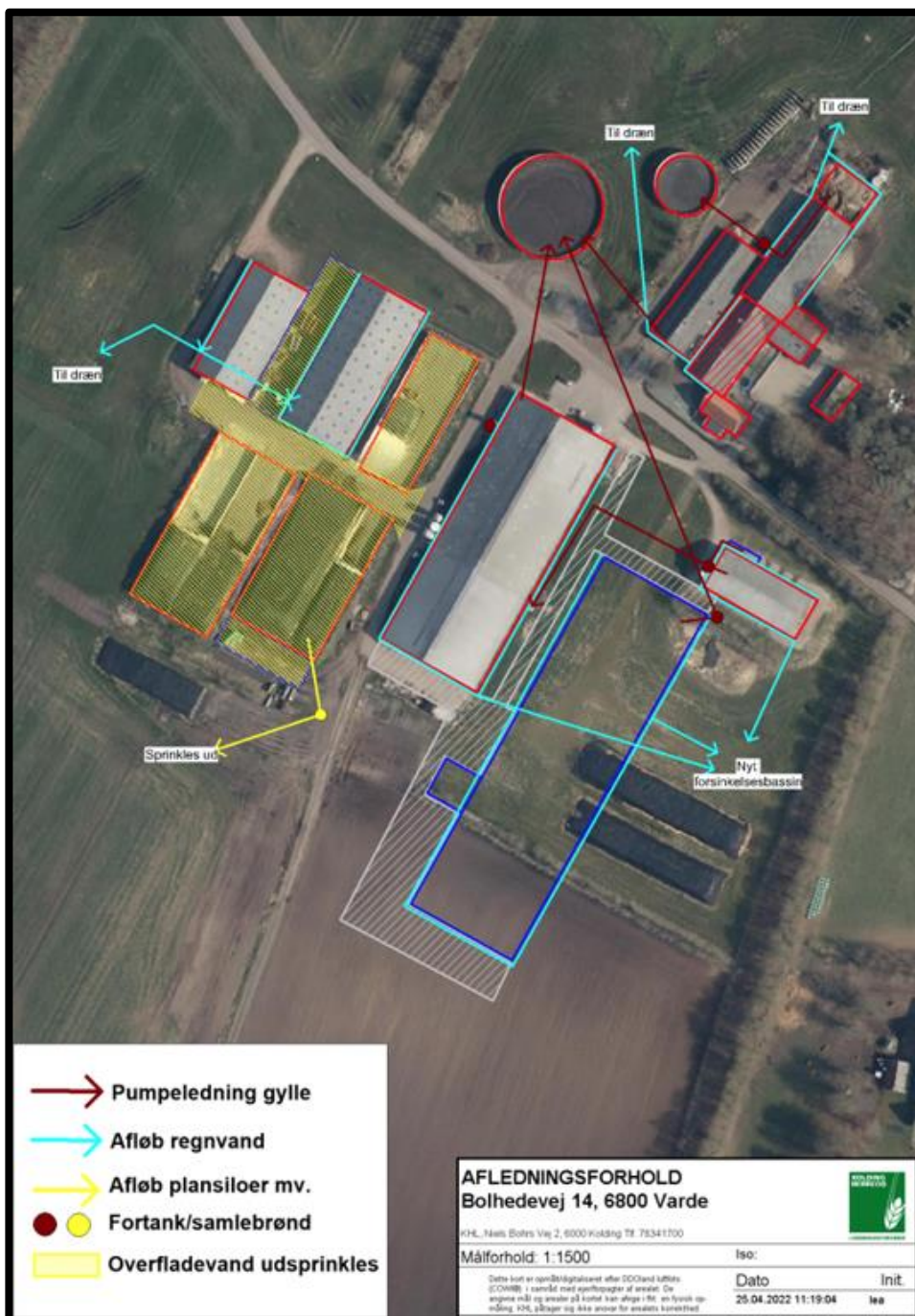
Vand fra møddingsplads: ca. 200 kbm ledes til gyllesystemet.

Overfladevand fra eksisterende ensilagepladser, inklusiv det ansøgte på ca. 635 m² + 300 m², og kørearealer + vaskeplads fra ca. 5.550 kvm: ca. 5.000 kbm. Overfladevandet ledes til opsamlingsbeholder på ca. 120 kbm og udsprinkles automatisk på bevokset areal. I perioder med risiko for overfladeafstrømning, fx frossen eller vandmættet jord, anvendes først buffertankens kapacitet, herefter køres evt. overskydende mængde til gylletank med sugevogn.

Tagvand

Tagvand fra eksisterende bygninger ledes uændret til grøft og dræn.

Udover tagvand fra den ansøgte stald, skal tagvand fra kalvestalden samt fra den eksisterende kostald også ledes til forsinkelsesbassinet som laves ifm. etablering af den nye stald.

Figur 9. Oversigt over afløbsforhold på Bolhedevej 14

Udsprinkling af restvand fra ensilageplansiloer

Når det gælder opsamling, opbevaring, håndtering, og evt. udsprinkling af restvand fra ensilageplansiloerne gælder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen:

- anlæg, der anvendes til opbevaring af restvand, skal være udført af bestandige materialer, og skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt
- opbevaringsanlæg for restvand skal tømmes så ofte, at de ikke løber over

- restvand må kun tilføres afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm
- udbringning af restvand må ikke give anledning til unødige gener
- restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn), søer større end 100 m² og kystvande.
- udbringning af restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt.

Der findes et landbrugsbyggeblad (103.09-05), som giver en anvisning på hvordan et udsprinklingsanlæg til ensilagesaft og restvand kan dimensioneres for at kunne leve op til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Varde Kommune vælger at stille vilkår om at

- Det areal, der udsprinkles restvand på, skal i m² være mindst lige så stort som det areal, der opsamles restvand fra.
- Der må ikke løbe restvand væk fra de arealer, det udsprinkles restvand på.
- Der må ikke være vandløb, grøfter, drænbrønde eller boreriger indenfor 15 m fra det område, hvor der udsprinkles restvand.
- Da opsamlingsbeholderen til restvand ikke overholder den dimensionering, som fremgår af byggeblad 103.09-05, skal der etableres en anordning, så restvandet i tilfælde af vandmættet/frosset jord kan pumpes i gyllebeholder.
- Overkant af opsamlingsbeholder til restvand skal være over niveau for opsamlingsarealet, så der ikke kan ske overløb.
- Viser det sig at udsprinkling af restvand ikke overholder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen eller de stillede vilkår, skal anlægget udvides/ændres eller udsprinklingen skal helt stoppes.

Tagvand

Tagvand fra eksisterende bygninger ønskes uændret ledt til grøft og dræn. Ansøger oplyser, at udover tagvand fra den ansøgte stald, skal tagvand fra kalvestalden samt fra den eksisterende kostald også ledes til forsinkelsesbassinet som laves ifm. etablering af den nye stald.

Varde Kommune har i tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse stillet vilkår om at der skal indhentes tilladelse til udledning af tagvandet fra nye bygninger. Kun en mindre del af denne bygningsmasse er blevet opført.

Varde Kommune vælger at fastholde kravet om at der skal indhentes en udledningstilladelse til tagvandet, med mindre dette bare ønskes udledt på jorden, og stiller derfor vilkår om, at der ikke fra bygning 15 og 23 må udledes tagvand til dræn/nedsivning inden der foreligger en udledningstilladelse/nedsivningstilladelse, som omfatter alt tagvand fra husdyrbruget

7.21 Driftsforstyrrelser eller uheld

Ansøger oplyser følgende

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en

sådan situation skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende ifm. med ændringer på ejendommen.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholdere foregår med sugekran. Opbevaring og håndtering af olieprodukter sker på forsvarlig vis. Håndtering af olieprodukter sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

Varde Kommune vurderer at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for mulige uheld, samt for forholdsregler i tilfælde af uheld.

7.22 Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget - ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen fra 8-årsdriften er 3.891 kg NH₃-N pr. år, fra nudriften 4.525 kg NH₃-N pr. år og i ansøgt drift 8.184 kg NH₃-N pr. år, se tabel 7.

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	7584,2	599,8	8183,9
Nudrift	3961,0	563,8	4524,7
8 års-drift	3326,8	563,8	3890,5

Tabel 7. Beregninger af ammoniakfordampningen i *husdyrgodkendelse.dk*

Det ansøgte projekt medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 4.293 kg NH₃-N pr. år i forhold til 8 års driften og 3.659 kg NH₃-N pr år i forhold til nudriften.

Ammoniakfordampningen i 8 års-drift og nudrift er i forhold til MGK2020 forøget med 15 kg. Det skyldes justering i størrelsen på overfladen af de to gyllebeholdere.

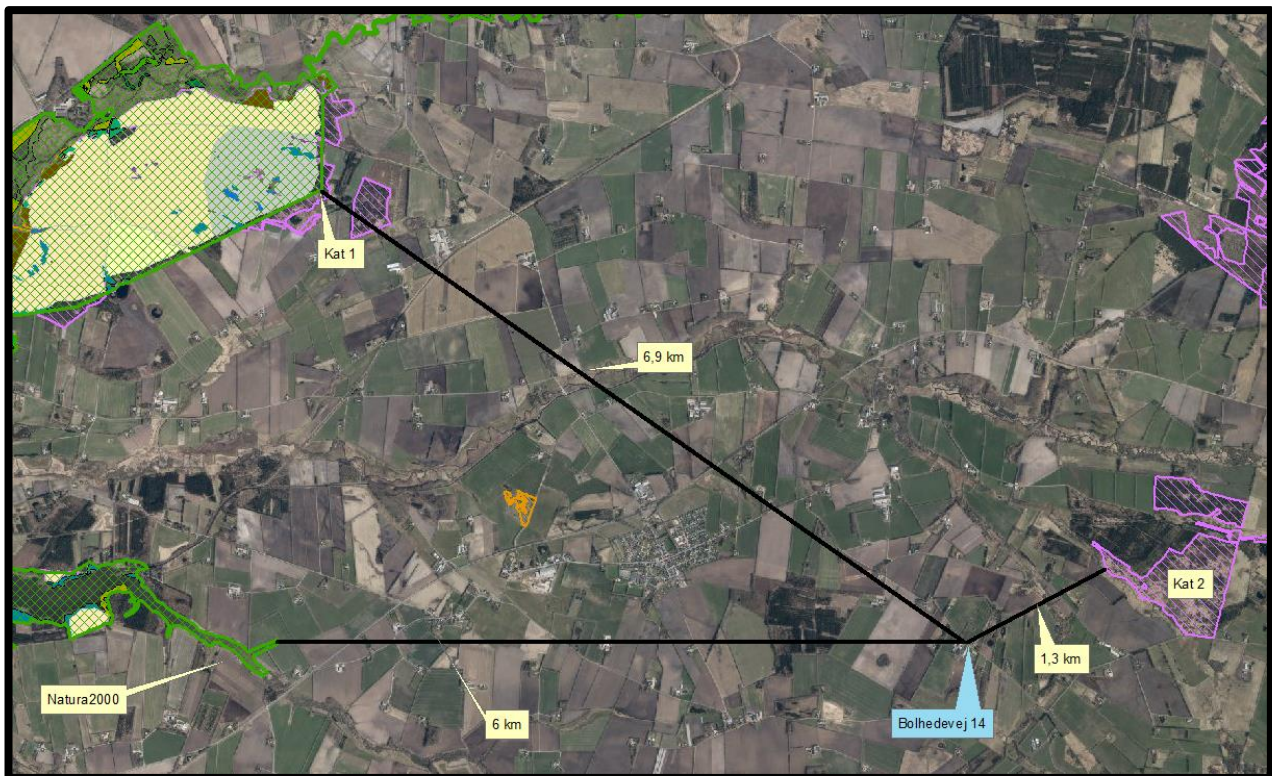
Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende er at ny stald etableres med fast gulv med dræn.

Tiltaget stilles som vilkår i afsnit 4.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 2091 af 12. november 2021) skal Varde Kommune foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Der er ca. 6,0 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77: *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, se figur 10.

Figur 10. Nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde, kategori 1- og kategori 2-naturområder.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde bliver 0,0 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er uændret både i forhold til 8 årsdriften og nudriften, se tabel 9.

Der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 6 i bekendtgørelsen.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 6,9 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrbrugloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 10.

Det drejer sig om en ammoniakfølsom Natura2000-naturtype 4010 Våde dværgbusksamfund med klockelyng, og indgår i udpegningsgrundlaget for området. Området er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 1-naturområde bliver 0,0 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er uændret både i forhold til 8 årsdriften og nudriften, se tabel 9.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 1.300 m fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrbrugloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 10.

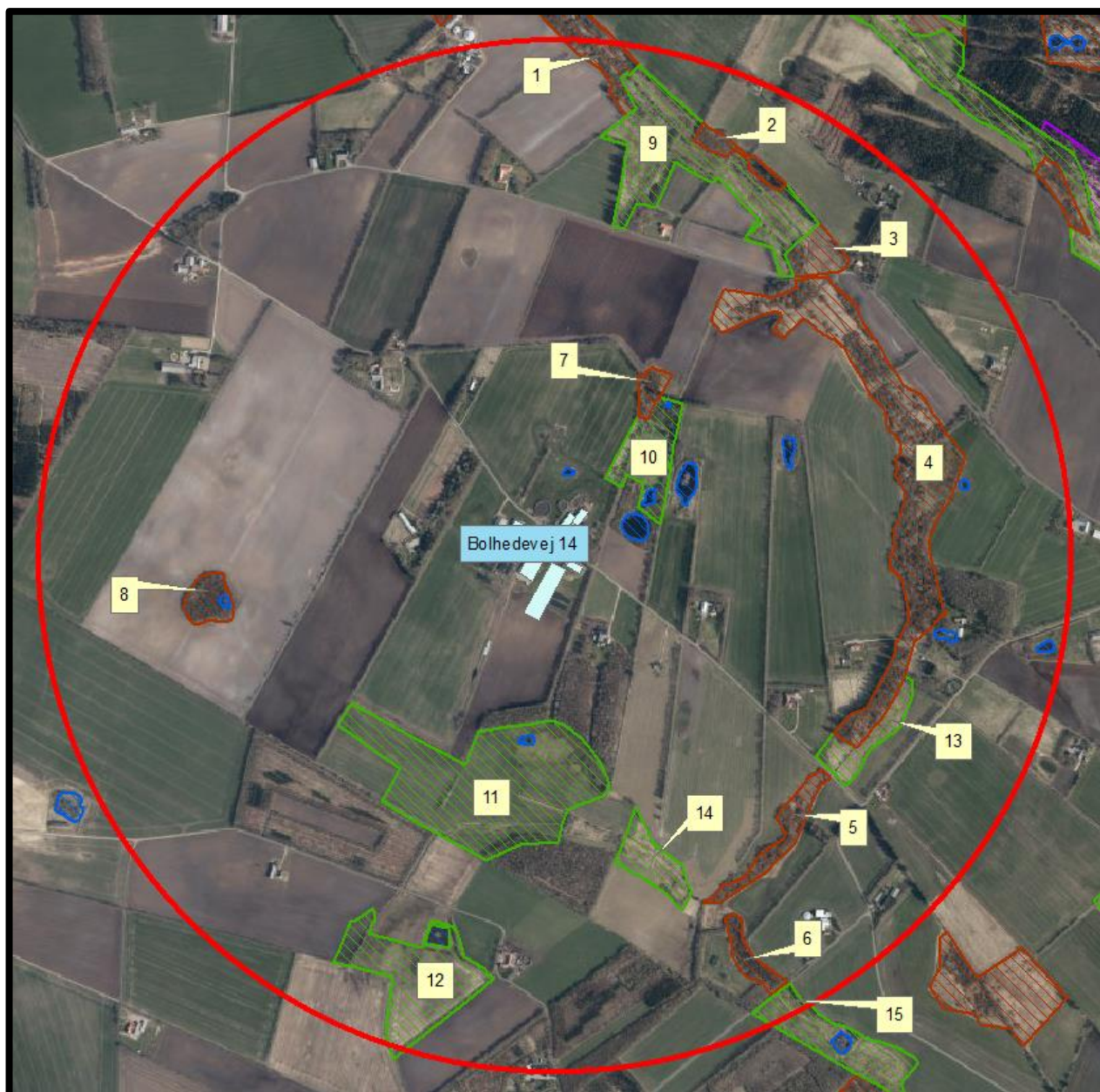
Det drejer sig om en hede.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 2-natur bliver 0,3 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er en stigning på 0,1 kg NH₃-N /ha/år i forhold til nudriften, og en stigning på 0,2 kg NH₃-N /ha/år i forhold til 8 årsdriften, se tabel 9.

Varde Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af § 7-områder og derfor ikke vil påvirke § 7 områderne negativt.

§ 3 områder

Af figur 11 og tabel 8 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 11. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

§ 3 lokalitet	Type	Grønt Danmarkskort i kommuneplanen
1	Mose	Ja
2	Mose	Ja
3	Mose	Ja
4	Mose	Ja
5	Mose	Ja
6	Mose	Ja
7	Mose	Nej
8	Mose	Nej
9	Eng	Ja
10	Eng	Nej
11	Eng	Ja
12	Eng	Ja
13	Eng	Ja
14	Eng	Ja
15	Eng	Ja

Tabel 8. § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra husdyrbruget

Kategori 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 8 moser, se figur 11 og tabel 8.

Ingen af områderne er udpeget som rekreative områder, indgår i kommuneplanens udpegnings af værdifulde kulturmiljøer eller er omfattet af fredning.

De områder, som er udpeget som Grønt Danmarkskort i Varde Kommunes kommuneplan, se tabel 8, er dermed også omfattet af kommuneplanens handleplan for naturpleje. Der er dog ingen konkrete planlagte naturindsatser for områderne.

Varde Kommune har ikke kendskab til kvælstofbidrag til områderne fra andre kilder.

Nærmeste kategori 3-natur er en mose (område 7), beliggende ca. 220 m nord for anlægget, se figur 10.

Varde Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen besigtiget mosens, og vurderer, at mosens ikke er kvælstoffølsom.

Den beregnede merdepositionen i forhold til 8 års driften i mosens er beregnet til 1,7 kg NH₃-N/ha/år. Varde Kommune vurderer, at dette ikke vil medføre tilstandsændringer på mosens.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Øvrig § 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret 11 mindre søer. Varde Kommune vurderer, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af søerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til søerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til søerne via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret 7 enge, se figur 11.

Nærmeste øvrig beskyttet natur er en eng (område 10) nord for anlægget.

Varde Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen besigtiget engen, og vurderer, at det er en tidligere gødsket kulturing, som ikke er kvælstoffølsom.

Merdepositionen i forhold til 8 årsdriften på det nærmeste punkt på engen er beregnet til 2,4 kg NH₃-N /ha/år. Varde Kommune vurderer, at dette ikke vil medføre tilstandsændringer på området.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger over ammoniakdepositionen på de nærmest liggende Natura 2000, Kat. 1- og Kat. 2-naturområder samt de øvrige nærmest liggende naturområder.

Beregningerne fremgår af tabel 9, og er foretaget ud fra 8-årsdriften, nudriften og den ansøgte drift.

Lokalitet	Natur-type	Afstand (m)	Ruhed opland	Ruhed område	Merdeposition ift. 8-års drift, kg NH ₃ -N / ha	Merdeposition ift. nudrift, kg NH ₃ -N / ha	Totaldeposition ansøgt drift kg NH ₃ -N / ha
Natura 2000	Mose	6.000	L	S	0,0	0,0	0,0
Kategori 1	Hede	6.900	L	S	0,0	0,0	0,0
Kategori 2	Hede	1.300	L	Mk	0,2	0,1	0,3
7	Mose	220	L	S	1,7	1,4	4,3
4	Mose	480	L	S	0,7	0,6	1,5
10	Kulturreng	75	L	Bn	2,4	1,9	7,4
11	Kulturreng	220	L	Bn	0,5	0,5	0,9

Tabel 9. Beregning af ammoniakdeposition på vigtige naturområder

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

7.23 Påvirkning af "Bilag IV arter"

I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 11 km nordvest for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet BAT menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Ansøgere om miljøtilladelse/miljøgodkendelse af husdyrbrug med en ammoniakemission højere end 750 kg NH₃-N/år, skal begrænse ammoniakforureningen ved anvendelse af BAT.

Miljøstyrelsen har meldt ud, at kravene i BAT-konklusionerne i meget vid udstrækning allerede er indeholdt i den gældende lovgivning her i Danmark, og at kommunerne derfor ikke selv skal anvende BAT-konklusionerne, men i stedet anvende de regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne.

I Varde Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- EU-kommissionens BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin
- Miljøstyrelsens Teknologiliste
- Miljøstyrelsens Teknologiblade
- Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

I Varde Kommunes BAT-vurdering indgår hovedpunktet: Ammoniak

I det følgende redegøres der for ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-niveauet for husdyrbruget.

7.24 BAT – Ammoniak

Varde Kommune har beregnet projektets BAT-krav ud fra Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se tabel 10.

Antal m ² og staldsystem/lager	BAT-krav (Kg NH ₃ -N/m ²)	Korrigeret BAT-krav Kg NH ₃ -N/m ²	Total kg NH ₃ -N for produktions-arealet
Bygning 1 (eksisterende stald) 179 m ² dybstrøelse	0,84		150
Bygning 1 (eksisterende stald) 1.902 m ² sengestald m. spalter	1,16		2.206
Bygning 1 (nyt staldafsnit) 160 m ² dybstrøelse	0,84		134
Bygning 2 (eksisterende stald) 334 m ² sengestald m. spalter	1,16		387
Bygning 3 (eksisterende stald) 198 m ² dybstrøelse	0,84		166
Bygning 3 (eksisterende stald) 194 m ² sengestald m. spalter	1,16		225
Bygning 8a (eksisterende stald) 563 m ² dybstrøelse	0,84		473
Bygning 15 (eksisterende stald) 252 m ² dybstrøelse	0,84		212
Bygning 22 (ny stald) 30 m ² dybstrøelse	0,84		25
Bygning 23 (ny stald) 4.050 m ² sengestald m. drænet gulv	0,89		3.605
319 m ² gyllebeholder	0,4		128
910 m ² gyllebeholder	0,4		364
304 m ² møddingsplads	0,36		109
Total BAT-Krav for husdyrbruget			8.184
Husdyrbrugets beregnede ammoniakemission			8.184
BAT-kravet er overholdt med			0

Tabel 10. Beregning af projektets BAT-emissionsniveau

BAT-beregningen er foretaget ud fra den forudsætning, at hele den nye stald etableres med fast drænet gulv med ajlefløb. Hvis mindre dele af stalden etableres med dybstrøelse, bliver både BAT-kravet og den reelle fordampning lidt lavere, og BAT vil alligevel være overholdt.

BAT-kravet for projektet er beregnet til 8.050 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 8.050 kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission, der er lig med det beregnede BAT-krav.

Ansøger oplyser:

BAT kravet opfyldes ved at der etableres fast drænet gulv med ajlefløb i den ansøgte kostald.

De eneste godkendte teknologier, der i dag er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste er gylleforsuringsanlæg fra JH Forsuring NH₄⁺, som er midlertidigt optaget på listen, og fast overdækning af gylletanke.

Både gylleforsuring og overdækning af gylletanke er fravalgt, da BAT-kravet er overholdt uden yderligere tiltag.

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beregninger, at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT på punktet ammoniak.

BAT-niveauet er opnået ved at

- ny stald etableres med gulvsystemet: Fast drænet gulv med dræn og velfærdsområder med dybstrøelse.

Se figur 3 for placering af bygning.

7.25 Samlet BAT-vurdering

Som der er redegjort for i det foregående punkt, lever ansøger op til Varde Kommunes BAT-krav for husdyrbruget. Varde Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

9 Alternative muligheder

Ansøger oplyser:

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende bygninger. Placeringen af den ansøgte kostald er valgt ud fra hvordan stalden rent logistisk indpasses bedst ift. de eksisterende anlæg og ift. landskabet og de nærmeste naboer.

10 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos naboer/parter, som ejer en matrikel indenfor lugtkonsekvenszonen, som er 686 m fra husdyrbruget, i perioden fra den 11. maj til den 13. juni 2022.

I forbindelse med nabohearingen er der ingen bemærkninger kommet / kommet følgende bemærkninger:

Sideløbende med nabo- / partshøring er der foretaget høring af offentligheden, ved at udkast til miljøgodkendelse sammen med ansøgning og miljøkonsekvensrapport har været lagt på Varde Kommunes hjemmeside under "Høringer".

11 Samlet vurdering

Varde Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1 – Udledningstilladelse til tagvand / overfladevand

Bilag 2 – Færdigmeldingsskema

Varde Kommune Teknik & Miljø Bytoften 2 6800 Varde	Forbeholdt kommunen <i>Ejendomsnummer: 573-</i> <i>Anlægsnummer i BBR:</i> <i>Godkendt i sag-nr.:</i> <i>Sagsbehandlers initialer:</i>
Oplysninger til BBR-registrering NÅR DU HAR FÆRDIGGJORT ETABLERING AF GYLLEBEHOLDER / ENSILAGEPLADS / MØDDINGSPLADS / KALVEPLADS / VASKEPLADS M.M. HAR VI BRUG FOR FØLGENDE OPLYSNINGER FOR AT FÅ ANLÆGGET REGISTRERET I BBR. (Én blanket pr. anlæg)	

Vejnavn og husnummer:	
Postnummer og by:	
Hvad omhandler oplysningerne: (sæt kryds)	Nyetablering: Udvidelse: Ændring:
Hvad er etableret/udvidet/ændret: (sæt kryds)	Ensilageopbevaringsanlæg: Møddingsplads: Gyllebeholder: Andet:
Byggedata:	Grundareal: Rumfang: Højde: Opførelsessår:
Placering: (sæt kryds) (Skitse som bilag)	Placering fremgår af ansøgningen: Vedlagt skitse over evt. ændret placering:

Ejers underskrift: Med min underskrift bekræfter jeg, at byggeriet er etableret i henhold til gældende lovgivning.	
Navn:	Telefonnummer:
Evt. e-mail:	Dato:
Underskrift:	

Skemaet sendes til: teknik@varde.dk.